

Pielikums 2013.gada 9.decembra sanāksmes par VI apliecinājumu Valsts kasei protokolam

Vadošā iestāde ir izvērtējusi darbības programmas “Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājuma 2.3.2.1.aktivitātē “Biznesa inkubatori” (turpmāk - aktivitāte) konstatēto problēmu, ka biznesa inkubatoru operatori aktivitātes projektu ietvaros saņemtus avansus ir ieguldījuši depozītā, saņemot par to procentus, un sniedz skaidrojumu attiecībā uz minēto jautājumu.

Konsultējoties ar Eiropas Komisiju, tika noskaidrots, ka atbilstoši Eiropas Komisijas 2006.gada 11.jūlija regulas Nr. 1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1260/1999 (turpmāk – Regula Nr.1083/2006), 80.pantam, dalībvalstis pārliecinās, ka par maksājumu veikšanu atbildīgās struktūras nodrošina to, ka atbalsta saņēmēji valsts ieguldījuma kopapjomu saņem cik ātri vien iespējams un pilnā apmērā. Nekādas summas neatvelk vai neietur un neuzliek nekādu īpašu maksu vai citu līdzvērtīgu maksājumu, kas atbalsta saņēmējiem samazinātu šo līdzekļu apjomu. Savukārt no minētās regulas 78.panta izriet, ka visas izdevumu deklarācijas attiecībā uz katru prioritāro virzienu ietver to atbilstīgo izdevumu kopapjomu, ko maksājuši atbalsta saņēmēji, īstenojot darbības, un attiecīgo valsts ieguldījumu, kurš maksāts vai jāmaksā atbalsta saņēmējiem saskaņā ar nosacījumiem, kas reglamentē valsts ieguldījumu. Atbalsta saņēmēju veiktos izdevumus pamato ar kvitētiem rēķiniem vai grāmatvedības dokumentiem ar līdzvērtīgu pierādījuma vērtību.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, var secināt, ka Eiropas Savienības tiesiskais regulējums par 2007.-2013.gada periodu neietver nosacījumus attiecībā uz finansējuma saņēmēju nopelnītiem uz izsniegtā avansa pamata depozītu procentiem¹. Kā arī Eiropas Komisija norādīja, ka uz finansējuma saņēmējam izmaksātā avansa pamata nopelnītie depozīta procenti Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda (turpmāk – ES fondi) projektā nav uzskatāmi par publisko finansējumu un nav atprasāmi no finansējuma saņēmēja, ja vien nacionālajā līmenī nav noteikts stingrāks regulējums un tas nav pretrunā ar valsts atbalsta normām². Tādējādi regulējums attiecībā uz depozītu procentiem, kuri nopelnīti no ES fondu projektu finansējuma, ir dalībvalsts kompetencē³.

No Ministru kabineta 2010.gada 9.novembra noteikumiem Nr.1041 „Kārtība, kādā paredzami valsts budžeta līdzekļi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai, kā arī maksājumu veikšanas un izdevumu deklarācijas sagatavošanas kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr.1041) izriet, ka finansējuma saņēmējs iesniedz atbildīgajā iestādē vai sadarbības iestādē maksājuma

¹ Eiropas Komisijas 2013.gada 6.jūnija vēstule Nr. 1804384 „Treatment of interest generated within EU co-financed projects”

² Eiropas Komisijas 2013.gada 10.jūlijā elektroniski saņemtā vēstule „Further clarification. Treatment of interest generated within EU co-financed projects - Latvia”

³ Turpat.

pieprasījumu piešķirtā avansa maksājuma apmērā sešu mēnešu laikā pēc avansa maksājuma saņemšanas (ja projekts kvalificējams kā komercdarbības atbalsts saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 107.panta 1.punktu vai de minimis atbalsts - 12 mēnešu laikā pēc avansa maksājuma saņemšanas). Ja finansējuma saņēmējs nevar izlietot avansa maksājumu šo noteikumu noteiktajā termiņā, tas informē atbildīgo iestādi vai sadarbības iestādi. Atbildīgā iestāde vai sadarbības iestāde izvērtē avansa maksājuma atgriešanas lietderību, ņemot vērā finansējuma saņēmēja plānotās ES fonda projekta aktivitātes, piešķirtā avansa maksājuma neizmantošanas iemeslus, starpposma maksājuma apmēru un nākamo avansa maksājuma termiņu, un var lemt par finansējuma saņēmēja neizmantojām avansa maksājuma atgriešanu.

Minētais regulējums attiecas uz finansējuma saņēmējiem. Savukārt saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 7.oktobra noteikumu Nr.835 „Noteikumi par darbības programmas “Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājuma 2.3.2.1.aktivitāti “Biznesa inkubatori”” (turpmāk - MK noteikumi nr.835) 11.punktu finansējuma saņēmējs aktivitātes ietvaros ir Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (turpmāk – LIAA). MK noteikumu Nr.835 40.1.apakšpunkts nosaka, ka aktivitātes ietvaros ir atbalstāma biznesa inkubēšanas pakalpojumu apmaksā, kurus sniedz LIAA publiskā iepirkuma rezultātā izvēlētais saimnieciski izdevīgākais biznesa inkubatora pakalpojuma sniedzējs. MK noteikumu Nr.835 53.punkts nosaka, ka Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējuma saņēmējs (attiecīgajā gadījumā LIAA) ar biznesa inkubatora operatoru noslēdz līgumu par pakalpojumu sniegšanu atbilstoši Publisko iepirkumu likuma prasībām. Publisko iepirkumu likuma 1.panta 14.punkts nosaka, ka publiski pakalpojuma līgumi ir iepirkuma līgumi, kuri finansiālās interesēs rakstveidā noslēgti starp vienu vai vairākiem pasūtītājiem un vienu vai vairākiem piegādātājiem. Ievērojot augstāk norādīto, likumdevējs, izstrādājot MK noteikumus Nr.835, ir paredzējis slēgt tādus līgumus ar biznesa inkubatora operatora pakalpojumu sniedzējiem, kuriem pastāv finansiālās intereses. Tādejādi secināms, ka biznesa inkubatora operators procentu ieņēmumus gūst nevis kā atbalsta saņēmējs, bet gan iepirkuma procedūras ietvaros izvēlēts pakalpojumu sniedzējs, kuram piemīt finansiāla interese līguma īstenošanā, tai skaitā iespēja gūt peļņu no procentu ieņēmumiem par depozītā noguldīto avansa summu. Tādejādi uz biznesa inkubatora operatoru attiecas līgumā noteiktais, bet MK noteikumu Nr. 1041 regulējums attiecas uz finansējuma saņēmēju, kurš arī ir atbildīgs par tam izsniegtā avansa izlietojumu.

Ievērojot iepriekš minēto, grozījumi biznesa inkubatoru iepirkumu līgumos, kā arī grozījumi MK noteikumos Nr. 1041 attiecībā uz gadījumiem, ja piegādātājs, nevis finansējuma saņēmējs, saņemto avansu ir ieguldījis depozītā, nav nepieciešami. Taču vienlaikus atbildīgajām iestādēm un sadarbības iestādēm, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2012.gada 25.oktobra regulā par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu, noteiktos pareizās finanšu pārvaldības princips, t.sk. saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principus, turpmāk rūpīgi jāizvērtē avansa izsniegšanas nepieciešamība un pamatojums, lai mazinātu iespējamību, ka ES fondu

projektā izsniegtais avanss ilgstoši tiek turēts depozīta kontā un netiek izlietots. Kā arī informējam, ka, ar mērķi stiprināt minētos principus, 2014.-2020.gada ES fondu plānošanas perioda normatīvajā bāzē tiks iekļauts regulējums attiecībā uz aizliegumu ES fondu projektu ietvaros izsniegto avansu ilgstoši turēt depozīta kontā.